

Paskaidrojuma raksts:

1. Ievads.

Būvdarbu organizēšanas projekts objektam „Pirmsskolas izglītības iestādes tehniskā projekta piesaiste Rožu iela 35, Mārupe, Mārupes novads”, kuru izstrādājis projektēšanas birojs SIA „AR.4”, izstrādāts saskaņā ar projekta materiāliem, AR daļas risinājumiem un LBN 310-05 prasībām.

Visus celtniecības montāžas darbus veikt saskaņā ar spēkā esošo Latvijas Būvniecības likumdošanu un ievērojot Tehniskā projekta dokumentācijas nosacījumus (tai skaitā, bet ne tikai – projekta risinājumu sadaļas, tehnisko noteikumu prasības un tās rekomendācijas, izpētes materiālus u.s. projektā ietverto dokumentāciju).

Līdz celtniecības darbu sākumam veikt pilnīgi visus organizatoriskos pasākumus un sagatavošanas darbus būvniecības procesu uzsākšanai, kā arī būvniecības darbu laikā veikt ar būvdarbu organizāciju saistītās prasības, kas noteiktas normatīvos aktos:

- 1) Ministru kabineta 2003.gada 25.februāra noteikumi Nr. 92 „Darba aizsardzības prasības, veicot būvdarbus”,
- 2) Ministru kabineta 1997.gada 1.aprīļa noteikumi Nr. 112 „Vispārīgie būvnoteikumi”.

DOP mērķis:

1. Būvniecības laikā nodrošināt būves daļu tehnoloģiski pareizu izstrādi.
2. Visus darbus veikt, nodrošinot darba aizsardzības prasības.
3. Ugunsdrošības pasākumu nodrošinājums būvniecības darbu veikšanas laikā.
4. Nodrošināt mehānismu, iekārtu un aprīkojumu drošību.

Ēka ir ar lielu būvapjomu, tādēļ nosacīti to sadalām, pa daļām kas paredzētas būvniecībai:

Etapī	Būvdarbi
1.	Būvlaukuma sagatavošanas darbi, teritorijas sagatavošana pirms būvdarbu uzsākšanas
2.	Ārējo tīklu izbūve aiz būvlaukuma: ūdensvads Ū1, 0,42kV kabelis (ST_CR)
3.	Ēkas asu nospraušanu
4.	Zemes darbi
5.	Pamatu izbūve
6.	1. stāva plātnes izbūve
7.	Nesošo konstrukciju ierīkošana: sienas, kolonnas, pārsegumu plātnes, kāpnes.
8.	Jumta darbi. Fasādes darbi.
9.	Ārējo inženiertīklu izbūve būvlaukuma teritorijā: sadzīves kanalizācija K1, ražošanas kanalizācija RK, lietuss kanalizācija K2, ūdensvads Ū1, gāze, 0,42kV kabelis (ST_CR)
10.	Ārējo elektrotīklu un vājstrāvas tīklu izbūve
11.	Apgaismojuma tīklu izbūve
12.	Labiekārtošanas darbi

2. Sagatavošanas etaps

Sagatavošanas perioda darbu sastāvā būvdarbu normālas veikšanas nodrošināšanai ietverti sekojoši darbi:

- 2.1. Darbu organizācijas projekts ir shematisks, to precizē būvuzņēmējs, atbilstoši sevis izvēlētai būvniecības tehnoloģijai, pieejamiem/paredzētiem mehānismiem u.c. specifikai. Darbuuzņēmējs precizē DOP, nemazinot darba un ugunsdrošības prasības un neapdraudot vidi. Līdz darbu sākumam celtniekiem izstrādāt DVP katram darbu etapam.
- 2.2. Uzcelt žogu pa būvlaukuma robežu no saliekamā „BEKAERT” firmas žoga, un saskaņā ar būvorganizācijas plānu (lapa DOP-02), ierīkojot aizsargbarjeru un caurlaides telpu.
- 2.3. Piebraukšana būvobjektam iespējams nodrošināt no Rožu iela puses. Būvlaukumā paredzēts izmantot pagaidu ceļus. Uzbūvēt ceļa vajadzībām uzbēruma joslu, kas savieno Rožu ielu ar būvlaukumu (autoceltna ceļam paredzēt 400 mm bieza šķembu kārtu, autotransportam ierīkot ar šķembām un granti pēc vajadzības uzlabotu grunts ceļu)

- 2.4. Pie žoga ārpusē izvieto skaidri redzamas un atpazīstamas norādes par būvdarbu veikšanu (būvtafeli ar būvējamā objekta raksturojumu, būvniecības dalībniekiem, būvorganizācijas simboliku, atbildīgā darbu vad. uzvārdu).
- 2.5. Pagaidu elektroenerģijas pieslēgums. Līdz būvdarbu uzsākšanai galvenais būvuzņēmējs pieprasa no AS „Sadales Tīkliem” tehniskos noteikumus, pagaidu elektroapgādes pieslēgšanai (~30kW; 3 fāzes). Pie katra posma būvobjektā uzstāda elektrisko sadales skapi un pieslēdz to strāvai, kas nepieciešama mehānismu un iekārtu darbināšanai. Resursu patēriņa uzskaitēi uzstādāmi skaitītāji.
- 2.6. Būvlaukumā pa perimetru jāuzstāda apgaismes prožektoru saskaņā ar VS 12.1.046-85. Nodrošināt būvlaukumā apgaismošanu diennakts tumšajās stundās: 200 luksi - darbu veikšanas zonā, 150 luksi - nokraušanas zonā. Ārējai apgaismošanai izmanto 500W halogēnos spuldžu prožektorus. Iekštelpu apgaismošanai izmanto pārvietojamus halogēnos spuldžu prožektorus. Izveido dubultizolācijas kabeļu instalāciju ar zemējumu.
- 2.7. Elektrokabeļus būvlaukuma pagaidu apgaismojumam ierīkot tieši pa pagaidu nožogojumu. Būvlaukuma pie/izbraukāšanas vietā kabeļus uzstādīt ne zemāk kā 3m augstumā, izmantojot pagaidu koka stabus. Elektroietaisies un instalācijas vadi tiek marķēti ar atbilstošām drošības zīmēm; visi elektrokabeļi paredzēti ar dubulto, gumijoto izolāciju; mitruma un triecienizturīgā izpildījumā.
- 2.8. Pagaidu ūdensvada pieslēgums. Projektējamā ūdensvada pievada izmantošanu uz būvniecības laiku papildus saskaņot ar SIA „Mārupes komunālie pakalpojumi”. Projektējamā ūdensvada nodošana ekspluatācijā iespējama pēc visa būvprojekta daļu realizācijas, saskaņā ar būvprojektu.
- 2.9. Būvdarbu veikšanas laikam izmanto individuālo dzeramā ūdens piegādi maināmos ūdens traukos, kurus uzstāda būvlaukuma ofisā.
- 2.10. Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr.82 „Ugunsdrošības noteikumi” prasībām, būvlaukumā uzstādīt ugunsdzēsamos aparātus 1 gab./200m² un atvērtā zonā 1 gab./900m². Ierīkot ugunsdrošības stendus. Darba vietas, evakuācijas ejas un pieejas darba vietām regulāri tīrīt, uzturēt kārtībā. Būvniecības laikā būvlaukumā realizēt ugunsdrošības pasākumus atbilstoši normatīvajām prasībām.
- 2.11. Būvlaukuma vadības un strādnieku sadzīves telpu konteineri tiek uzstādīti būvlaukuma robežās. Konteiner-tipa sadzīves telpas (ģērbtuves, darbu vadītāja kabinas) strādniekiem un inženiertehniskajam personālam atbilstoši pastāvošām normām un noteikumiem nodrošināt ar nepieciešamām komunikācijām un aprīkojumu. Konteineri jāparedz katram apakšuzņēmējam atsevišķi atkarībā no vienlaicīgi strādājošo skaita. Tualetes - pārvietojamās BIO tualetes, skaits: 2 gab.
- 2.12. Atkritumu apsaimniekošanu veikt saskaņā MK likumu „Atkritumu apsaimniekošanas likums”, kā arī no atkritumu apsaimniekotāja pieprasīt līgumu par būvatkritumu apsaimniekošanu. Katrs darbuzņēmējs ir atbildīgs par savu izstrādāto atkritumu apsaimniekošanu. Būvuzņēmējs ir tiesīgs pieprasīt darbuzņēmējiem līgumu par būvatkritumu apsaimniekošanu. Būvgružu savākšanas un izvešanas noteikumi jānorāda Darbuzņēmēju līgumos. Izvedot būvgružus, nepieciešamības gadījumā, tiek paredzēta pašizgāzēju un citas izbraucamās tehnikas tīrīšana, lai nepieļautu izbraucamo ielu piesārņojumu. Izvedot ar pašizgāzējiem būvgružus, tos jānosedz ar brezentu vai speciālu tīklu. Būvlaukumā uzstādīt konteinerus būvgružiem ar tilpumu 1 m³ un 4 m³.
- 2.13. Uzstādīt noliktavas un materiālu nokraušanas vietas.
- 2.14. Zemes darbu etapā gruntsūdeņu pazemināšana var būt nepieciešama.
- 2.15. Lai izvairītos no cilvēku iekļūšanas bīstamajās zonās, tās jānorobežo ar aizsargnožogojumiem atbilstoši VS 23407-78 (VS 12.4.059-89) prasībām. Strādāt šajās zonās atļauts atbilstoši DVP, kurā norādāmi konkrēti risinājumi strādājošo aizsardzībai. Organizējot būvlaukumu, jānosaka bīstamās zonas, kuras jāapzīmē ar drošības zīmēm un uzrakstiem pēc noteiktas formas.
- 2.16. Objektā ar pavēli jābūt noformētam atbildīgajam speciālistam par darba aizsardzības noteikumu stingru ievērošanu veicot būvdarbus, nojaukšanas un atjaunošanas darbus. Norīkot atbildīgo personu, kura sekos, lai būvniecības laikā bīstamā zonā neatrastos nepiederošas personas.
- 2.17. Norīkot atbildīgo personu par darba mašīnu kustību būvlaukumā - iebrukšana un izbrukšana. Viņam ir jākoordinē celtniecības mašīnu un gājēju kustība būvniecības laikā.
- 2.18. Objektā jāņem vērā darba aizsardzības prasības, lietojot darba aprīkojumu un strādājot augstumā saskaņā ar **Ministru kabineta noteikumiem Nr.526** „Darba aizsardzības prasības, lietojot darba aprīkojumu un strādājot augstumā”. Būvkonstrukciju un inženierkomunikāciju iekārtu montāžas laikā visus signālus celtni vadītājam, kā arī strādniekiem, kuri tur atsaites un pieņem elementus, drīkst dot tikai viena persona, kura vada konstrukciju pacelšanas un demontāžas darbus. Šī persona ir ar derīgu stropētāja apliecību. Būvkonstrukciju montāžā lieto vienotu signalizācijas sistēmu, kas ir obligāts priekšnoteikums drošai darbu veikšanai. Celtnieku brigādi ar parakstu instruēt drošības

tehniskā un iepazīstināt ar šo darbu veikšanas projektu, tāpat norunāt signālu padošanas kārtību un nozīmi.

- 2.19. Tiek veikti ģeodēziskie darbi. Šo darbu ietvarā tiek nospraustas ēkas galvenās būvstāvēšanas un veikta pagaidu reperu nostiprināšana būvlaukumā, atbalstpunktu izveide, no kuriem būvniecības gaitā tiks veikti ģeodēziskie mērījumi. Ģeodēziskie darbi būvlaukumā tiek veikti saskaņā ar LBN 305-01 „Ģeodēziskie darbi būvniecībā”. Ēkas asu nosprašana tiek veikta, pamatojoties uz AR sadaļas rasējumiem.
- 2.20. Celtna un mehānisma vadītājam izsniegt atļauju - norīkojumu darbam ierobežotos apstākļos. Norīkojumā - atļaujā norādīt autoceltna darba zonas:
  - Aizliegts iznest kravas ārpus bīstamās zonas zīmes, kā arī aizliegts kravas izvirkšanai atrasties ārpus būvlaukuma teritorijas,
  - Aizliegts izvirkāt izlīci ar kravu tālāks kā 3m rādiusā no blakus esošās ēkas,
  - Aizliegts iznest kravas pār transformatora ēku.
- 2.21. Galvenais būvuzņēmējs un darbuzņēmēji drīkst uzsākt būvdarbus būvobjektā tikai pēc tam, kad tie ir izstrādājuši un saskaņojuši darbu veikšanas projektus (DVP), saskaņā ar kuriem būvdarbu gaitā jānodrošina visu konstrukciju izturība, vispārējā un vietējā noturība visā būvniecības laikā, kā arī celtniecības normu, noteikumu un Latvijas Būvniecības likumdošanas ievērošana.
- 2.22. Apmeklētāji, pārbaudītāji u.c. būvobjektu drīkst apmeklēt tikai darbu vadītāja pavadībā.
- 2.23. Nepiederošām personām būvobjektā atrasties aizliegts.

3. *Būvdarbu secība*

- 3.1. Darbi tiek izpildīti atbilstoši etapiem sk. kopā ar lapu „DOP-02 un DOP-3”.
- 3.2. Izpildīt zemes darbi.
- 3.3. Pēc būvlaukuma vertikālās planēšanas veic pamatu izbūvēšanai. Ierakumu dibenā iebetonē sagatavošanas kārtu, tad uzstāda veidņus, enkurbultas un iebetonē pamatu.
- 3.4. Pēc pamatu betona sacietēšanas (t.i. pēc 80% no projektētās stiprības sasniegšanas) uz pamatus montē kolonnas un saites starp tām.
- 3.5. Monolītā betona konstrukciju izveidošanai tiek izmantoti DOKA inventārveidņi. Betonējot monolītās konstrukcijas - sienas, kolonnas, pārseguma daļas, - izmanto veidņu sistēmu "DOKA". Betonmasu sagatavo betonražošanas mezglā un uz objektu nogādā ar autotransportu. Pēc tam betonmasa uz betonējamo konstrukciju tiek padota ar betonsūkņa palīdzību.
- 3.6. Darbu sāk no ass 1-A sk. Lapu DOP-02. Saliekamās konstrukcijas būvlaukumā tiek piegādātas ar autotransportu. Būves siju un kolonnu montāža tiek veikta ar autoceltniem „KC-5473”, pielietojot metodi „uz sevi”. Metāla konstrukciju montāžu veikt saskaņā ar ražotāj rūpnīcas instrukcijām.
- 3.7. Konstrukcija elementu stropēšana tiek veikta ar kaprona stropēm, kuras LR teritorijā ir atestējusi Valsts Darba Inspekcija.
- 3.8. Kā paaugstinājums ēkas karkasa konstrukciju savienošanai un karkasa elementu atstropēšanai tiek izmantots autotornis.
- 3.9. Pēc galīgo montāžas darbu ieskaitot jumtu, var montēt mehāniskās sistēmas. Jumta segumā jāatstāj caurumi. Pēc galīgās iekārtu montāžas darbu pabeigšanas caurumus aizstrādāt.
- 3.10. Paralēli jumta konstrukcijām var montēt arī ēkas sienu un ievietot siltinājumu. Veic jumta siltumizolāciju, noturošo plātņu ieklāšanas, siltumizolācijas ievietošanas, jumta seguma ieklāšanas u.c. būvdarbus.
- 3.11. Pēc ēkas virszemes stāvu konstrukciju tiek veikta ēkas fasādes karkasa un fasādes apšuvuma un stikloto plakņu montāža atbilstoši izstrādātajai tehniskajai dokumentācijai;
- 3.12. Pēc ēkas fasādes karkasa un fasādes apšuvuma un stikloto plakņu montāžas tiek veikta starpsienu un piekārtu griestu izbūve, atbilstoši izstrādātajai tehniskajai dokumentācijai;
- 3.13. Pēc tam- pēc nesošo konstrukciju montāžai tiek veikta iekšējo un ārējo ELT inženierkomunikāciju izbūve, atbilstoši izstrādātajai tehniskajai dokumentācijai.
- 3.14. Pēc ēkas starpsienu un piekārtu griestu izbūves tiek veikti iekšējās apdares darbi; Montāžas tehnoloģiska secību skatīt darba grafikā.
- 3.15. Visu konstrukciju un kravu celšanu veikt tikai būvlaukuma robežās.
- 3.16. Tiek veikti labiekārtošanas darbi.
- 3.17. Objekta ģeodēziskā kontrole tiks veikta saskaņā ar LR LBN 305-01 “Ģeodēziskie darbi celtniecībā” prasībām.
- 3.18. Projektā norādītie mehānismi, iekārtas un materiāli var tikt aizstāti ar citu firmu analogas jaudas un kvalitātes mehānismiem, iekārtām un materiāliem.
- 3.19. Celtniecības - montāžas darbu izpildes ilgumu nosaka kalendārais grafiks, kuru ir izstrādājuši darbuzņēmumu ģenerālā organizācija.

4. Ārējo tīklu ierīkošana

- 4.1. Līdz zemes darbu uzsākšanai, vietās, kur atrodas darbojošās komunikācijas, jāizstrādā un jāsaskano ar ekspluatējošām organizācijām pasākumi šo komunikāciju drošai darbībai. Būvlaukuma teritorijā pazemē esošās komunikācijas dabā jānorāda ar zīmēm un uzrakstiem. Šķērsojamās komunikācijas atrok ar rokām, veicot attiecīgus aizsardzības pasākumus. Atrakšanas zona jānorāda rakšanas atļaujā, un bez saskaņošanas, to izmainīt nedrīkst. Līdz darbu uzsākšanai vietās, kur būvlaukumā atrodas darbojošās komunikācijas, jāizstrādā un jāsaskano ar ekspluatējošām organizācijām pasākumi to drošai ekspluatācijai.
- 4.2. Būvniecības sākumā nepieciešams ierīkot projektējamo Ū1, un 0.42kV aiz būvlaukuma, saskaņā ar UKT sadaļu un ELT sadaļu ar tālāku sistēmu izmantošanu objekta būvniecības laikā.
- 4.3. Teritorijas apgaismošanas tīklus ierīkot līdz labiekārtošanas darbu
- 4.4. Nodrošināt būvlaukumā brīvu pieeju jebkurā diennakts laikā elektrokabeļu un jaunuzceltas TP apsekošanai un remontdarbiem avārijas gadījumā.
- 4.5. Zonā, kur pastāv risks bojāt esošās komunikācijas, zemes rakšanas darbus veic ar rokām bez mehānismu pielietošanas.
- 4.6. Pēc ēkas nesošo konstrukciju montāžas tiek veikta ārējo elektrotīklu izbūve būvlaukuma teritorijā.
- 4.7. Ūdensvada, kanalizācijas ārējo tīklu izbūve.
  - 4.7.1. Līdz rakšanas darbu uzsākšanai jebkura cauruļvada trases posmā ar skatrakumu palīdzību atsedzamas visas tur esošās inženierkomunikācijas vietās, kur tās krustojas ar ieprojektētajām un novietotām augstāk par rokām ierakuma dibenu. Minētās komunikācijas norādītas izbūvējamo trašu plānā un garenprofilos (skat. ūdensvada un kanalizācijas projekta, kā arī siltumu apgādes daļu). Skatrakums jāveic tiešā būvvadītāja un ekspluatējošās organizācijas pārstāvja klātbūtnē, pasargājot inženierkomunikācijas no bojājumiem. Kabeļi ievietojami koka aizsargkastēs, cauruļvadi piekarami ierakumam pārliktām izturīgām koka vai metāla konstrukcijām.
  - 4.7.2. Ierakumi ārējo inženiertīklu izbūvei rokami ar ekskavatoru un ar rokām. Ierakumiem virs gruntsūdens līmeņa sienas veidojamas bez nostiprinājumiem ar slīpumu. Ja ierakums rokams zem gruntsūdens līmeņa, tā sienas nostiprināmas. Ieteicami inventārie ierakumu nostiprinājumi.
  - 4.7.3. Cauruļvadu montāžu un pārbaudes veikt saskaņā ar LBN 249-99. Cauruļvadi jāiegulda uz pēc iespējas neskartas dabīga blīvuma neuzirdinātas grunts. Ja tas nav iespējams, izveido un noblīvē apakšējo izlīdzinošo kārtu no smilts ar maksimālo graudu diametru 1/10 no cauruļvada diametra, biežumā ne lielāku par 15 cm, līdz 90% blīvuma sasniegšanai. Cauruļvada sānu pildījumu pie ierakuma aizpildīšanas izpilda 25 cm biežā kārtā un noblīvē tieši ap cauruli ar vienu divplāksņu vibratoru (50-100 kg) gājienu. Uzberamā aizsargkārtā virs caurules jānoblīvē līdz 80% ar plakanu vibratoru (50-100 kg) četros gājienu 15 cm biežumā; minimālais aizsargkārtas slānis virs caurules ne mazāks par 0,4m. Pārējā ierakuma daļa aizpildāma 0,2m biežās kārtās ar kārtas noblīvēšanu 4 gājienu ar plāksņu vibratoru (100-200 kg) līdz 90% blīvumam. Ierakumu aizbēršanai izmantojama izņemtā grunts (smilts). Slānī, kas atrodas 1m virs ieguldītās caurules nedrīkst atrasties akmeņi, asfalta atlūzas u.c. svešķermeņi.
  - 4.7.4. Pie projektējamo tīklu šķērsojuma pirmkārt ierīkot apakšējos tīklus, pēc aizbēršanas ar smiltīm uz pamatnes ierīkot virsējos tīklus. Ierīkoto cauruļvadu aizbēršana tranšējās tiek veikta ar smiltīm ar periodisku noblīvēšanu. Sakarā ar augstu gruntsūdeņu līmeni un nokrišņiem, būvbedrēs var uzkrāties ūdens. Nepieciešams veikt ūdens noplūdi pa ūdens novadīšanas renēm un ūdens atsūkšanu ar sūkni uz zemākām vietām. Ziemas apstākļos grunts tiek izstrādāta ar tiem pašiem mehānismiem, bet iepriekš irdinot grunti ar triecienu mehānismiem, kuri piestiprināti ekskavatora strēlei. Tiek veikti pasākumi, lai grunts nesusaltu, uzberot virsū skaidu, izdedžu vai citu vietējo materiālu slāni.

5. NEPIECIEŠAMO CELTNIECĪBAS MAŠĪNU UN MEHĀNISMU SARAKSTS.

Nº p.k.	Nosaukums	Marka	Daudz.
1.	Autoceltnis	KC 5473	2
2.	Ekskavators V=0,43m3	ATLAS	2
3.	Buldozers		2
4.	Bobcat		3
5.	Automašīna 2,5 t		4
6.	Bortmašīna		2
7.	Betona transportmašīna 8-9 m ³	MIX -32-272 8-9 m ³	3
8.	Kompresors	PKC-3,5	2

9.	Virsmas vibrators		4
10.	Dziluma vibrators		4
11.	Metināšanas agregāts		2
12.	Elektriskā blīvmašina	ИЭ-4502А	4
13.	Gaisa sildītājs		4
14.	Betona sūkns Q=4m3	PUMPIS	3
15.	Pacēlājs		4
16.	Kravas pašizgāzējs		4
20.	Pacēlājs		3

Piezīmes: ja ģenerālajam uzņēmējam nav uzrādīto celtniecības mašīnu un mehānismu, var tikt izmantotas tām līdzīgas.

Darba aizsardzības plāns

6. Darba aizsardzības un ugunsdrošības pasākumi

- 6.1. Visus darbus jāveic atbilstoši valstī noteiktajiem likumdošanas aktiem - Darba likums; Būvniecības likums; Darba aizsardzības likums; MK noteikumi Nr.112 "Vispārīgie būvnoteikumi", MK noteikumi Nr.92 "Darba aizsardzības prasības veicot būvdarbus"; MK noteikumi Nr.82 "Ugunsdrošības noteikumi" kā arī citiem noteikumiem un būvnormatīviem, kas reglamentē būvdarbu veikšanas, darba aizsardzības un ugunsdrošības normas.
- 6.2. Darba iecirkņiem, darba vietām, caurbrauktuvēm un pārējām neapgaismotām vietām diennakts tumšajā laikā ir jābūt apgaismotām. Apgaismojumam jābūt vienmērīgam, tādām, lai tas neapžilbinātu strādājošos. Darbu veikšana neapgaismotās vietās nav pieļaujama.
- 6.3. Materiālus, izstrādājumus un aprīkojumu izvietot uz izlīdzinātiem laukumiem, lai nenotiktu to nejauša pārvietošanās, iegrīšana, nokrišana.
- 6.4. Materiālus, konstrukcijas un aprīkojumu nepieciešams padot uz darba vietām tehnoloģiskā secībā, lai nodrošinātu darba drošību. Aizliegts celt celtniecības konstrukciju elementus, kuriem nav montāžas cilpu, atveru vai marķējuma un atzīmju, kas nodrošina to pareizu pārvietošanu un montāžu.
- 6.5. Novietot materiālus un iekārtas darba vietās minimālā daudzumā, lai tie neradītu draudus darba veikšanas laikā un netraucētu pāreju.
- 6.6. Visiem strādniekiem ir jābūt nodrošinātiem ar individuālās aizsardzības līdzekļiem (speciālais apģērbs, apavi, instrumenti) , iepazīstinātiem ar to lietošanu un apguvušiem drošas darba veikšanas metodes un paņēmienus.
- 6.7. Visiem strādājošiem ir jābūt iepazīstinātiem ar darba drošības tehniku un darba drošību .
- 6.8. Sanitārajām un sadzīves telpām strādniekiem ir jābūt gatavām ekspluatācijai līdz pamatceltniecības – montāžas darbu uzsākšanai. Sanitārajām un sadzīves telpās ir jābūt aptiecinātai ar medikamentiem, nestuvēm, fiksējošām šīnām un citiem līdzekļiem, kuri nepieciešami cietušajam pie pirmās palīdzības sniegšanas.
- 6.9. Ražošanas iekārtām, ierīcēm un instrumentiem, kurus izmanto darba vietas organizācijai, jāatbilst darba drošības prasībām.
- 6.10. Armatūras spriegošanas vietās, kur pārvietojas cilvēki, jāuzstāda aizsargnožogojumi, ne mazāk kā 1,8 m augstumā.
- 6.11. Katru dienu pirms betona pildīšanas veidņos jāpārbauda taras, veidņu stāvoklis. Konstatējot defektus, nekavējotīši tos novērst.
- 6.12. Konstrukciju montāža tiek pieļauta tikai klātesošam inženier - tehniskajam darbiniekam, kurš ir atbildīgs par drošības tehniku , veicot darbus pārvietojot kravu ar krānu.
- 6.13. Veicot īpaši bīstamus darbus, administrācijai ir jāizsniedz strādniekiem norīkojumus – atļaujas.
- 6.14. Aizsargjoslas dabā apzīmē ar īpašām informatīvām zīmēm, par kuru izvietojumu detālplānojumos paredzētajās vietās un saglabāšanu atbild elektrisko tīklu valdītājs.
- 6.15. Uztādīt teknes būvgružu nolaišanai fasādes pusē, teknes uzstāda, lai apakšējais gals būtu 1,0 m no zemes vai ievadīts atkritumu konteinerā.
- 6.16. Darbus augstumā veic drošības jostās, kuras piestiprinātās pie troses, kura nostiepta gar fasādes malu un piestiprināta vai sienā vai pārsegumā (atkarībā no atbildīgās personas lēmuma). Kravas celšanu un pārvietošanu ar vairākiem kravas celtniem, kā arī veicot darbus elektropārvades līnijas aizsargjoslā darbus veikt atbildīgās personas klātbūtnē.
- 6.17. Norīkotajam atbildīgajam speciālistam personīgi jāvadā darbus ar celtni:
  - ja būvdarbus veic elektrolīnijas aizsargājamā zonā;
  - ja kravu cel vienlaicīgi ar diviem vai vairākiem celtniem.

- 6.18. Līdz celtniecības pamatdarbu uzsākšanai, būvlaukumā jābūt uzstādītiem stendiem ar ugunsdrošības inventāru, ugunsdzēsamiem aparātiem un noteikumiem, kā rīkoties ugunsgrēka gadījumā.
- 6.19. Celtniecības laukumā ir jābūt telefonu sakariem, lai varētu izsaukt ugunsdzēsējus.
- 6.20. Iebraucot celtniecības laukumā ir jābūt uzstādītai celtniecības laukuma shēmai. Grafiskie nosacītie apzīmējumi, kurā jābūt atspoguļotām būvējamām un palīgēkām un būvēm, izbauktuvēm, piebrauktuvēm, uzrādot ūdens ņemšanas vietas, ugunsdzēsšanas līdzekļus un sakarus.
- 6.21. Celtniecības teritorijā smēķēšana ir atļauta tikai speciāli atvēlētās vietās, speciāli aprīkotās.
- 6.22. Nav pieļaujami metināšanas darbi kopā ar darbiem, kas saistīti ar viegli uzliesmojošu un degošu šķidrumu izmantošanu.
- 6.23. Koka sastatnēm un klājam ir jābūt piesūcinātām ar ugunsdrošu šķidrumu.

7. Vides aizsardzības nosacījumi (saskaņā ar Vispārējiem būvnoteikumiem)

- 7.1. Būvdarbi organizējami un veicami tā, lai kaitējums videi būtu iespējami mazāks. Vides un dabas resursu aizsardzības, sanitārajās un drošības aizsargjoslās būvdarbi organizējami un veicami, ievērojot tiesību aktos noteiktos ierobežojumus un prasības.
- 7.2. Dabas resursu patēriņš tiek ekonomiski un sociāli pamatots.
- 7.3. Atkritumu apsaimniekošana tiek veikta saskaņā ar ģenerāluzņēmumu nolikumu par atkritumu apsaimniekošanu.
- 7.4. Ja būvlaukumā radušos rūpniecisko un sadzīves notekūdeņu piesārņojuma pakāpe ir lielāka, nekā noteikts normatīvajos rādītājos, pirms ievadīšanas kanalizācijas tīklā tie attīrāmi atbilstoši reģionālās vides pārvaldes izsniegtās ūdens lietošanas atļaujas nosacījumiem.
- 7.5. Nav pieļaujama ūdens (arī attīrīta) novadīšana no būvlaukuma pašteses ceļā un nesagatavotās gultnēs. Ūdens atklātās novadīšanas veids un novadgrāvju sistēma jāparedz darbu veikšanas projektā.
- 7.6. Urbšanas darbu procesā, sasniedzot ūdens nesējhorizontu, jāveic pasākumi pazemes ūdeņu nelietderīgas izplūšanas un ūdens nesējhorizontu piesārņošanas novēršanai.
- 7.7. Veicot grunts pastiprināšanu, novēršama pazemes gruntsūdeņu un atklāto ūdenstilpju piesārņošana.
- 7.8. Gatavība ārkārtas situācijām un reaģēšana uz tām. Negadījuma statusā kvalificētas šādas situācijas - degvielu un smērvielu noplūdes iespējas no mehānismiem (darbu vadītājiem sekot, lai būvmāšinas būtu apgādātas ar eļļas savākšanas traukiem (vannām) un eļļas absorbentiem; kaitīgo ķīmisko vielu noplūdes iespējas, veicot nojaukšanas darbus (nepareiza rīcība ar ķīmiskajām vielām un produktiem).
- 7.9. Avārijas situācijas statusā ir kvalificēta: ugunsgrēka izcelšanās iespēja. Ir izstrādāti pasākumi, kas izslēdz vai ierobežo ugunsgrēka izcelšanās iespēju un izstrādāts plāns ugunsgrēka izcelšanās gadījumam. Ekstremāli klimatiskie apstākļi (negaiss, plūdi, apledojums) iespējamie inženierkomunikāciju un būvmehānismu bojājumi.
- 7.10. Visi uzņēmumā radušies un radītie atkritumi, kas rodas, izsaiņojot piegādātos materiālus un iekārtas vai ražošanas procesā dažādu atkritumu un atgriezumumu veidā, tiek iedalīti sekojošās grupās:
  - Celtniecības atkritumi,
  - Sadzīves atkritumi – makulatūra, polietilēns un plastmasa, pārējie sadzīves atkritumi (saslaucas, lupatas, cimdi, tetrapakas, putekļi u.c.),
  - Bīstamie atkritumi - organiskos šķīdinātājus saturošu krāsu atlikumi, slaucīšanas materiāli, aizsargtērpi, kas piesātināti ar bīstamām vielām.
- 7.11. Pēc būvdarbu pabeigšanas būvobjektā teritorija jāatbrīvo no būvgružiem būvgružus jāizved uz atkritumu novietni, kas saskaņota ar pasūtītāju. Būvgruži savācam un transportējami slēgtos konteineros.

Sastādīja:

Ieva Sprinģe